Jeff VanderMeer

Absoluce

ARGO

Jeff VanderMeer

Absoluce

Jeff VanderMeer

Absoluce

Přeložil Pavel Bakič

ARGO

Edici Fantastika řídí Martin Šust.

Jeff VanderMeer
ABSOLUCE
Jižní Zóna, svazek čtvrtý

Z anglického originálu Absolution, vydaného v roce 2024
nakladatelstvím MCD / Farrar, Straus and Giroux
v New Yorku, přeložil Pavel Bakič.
Ilustrace na obálce Pablo Delcan.
Sazba Ivan Mráz.
Odpovědný redaktor Martin Šust.
Jazykový redaktor Patrik Linhart.
Korektorka Ludmila Böhmová.
Technický redaktor Milan Dorazil.
Příprava elektronických formátů Kosmas.
E-knihu v roce 2026 vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz, argo@argo.cz,
jako svou 6 159. publikaci,
204. svazek edice Fantastika.
Elektronické vydání první.

ISBN 978-80-257-4947-0 (váz.)
ISBN 978-80-257-5057-5 (e-kniha)

Czech edition © Argo, 2026
Copyright © 2024 by VanderMeer Creative, Inc.
Translation © Pavel Bakič, 2026
Cover art © 2024 by Pablo Delcan

Aktuality o našich titulech můžete sledovat
na www.facebook.com/argo.cz,
o fantastice na www.facebook.com/fantastikavargu

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz

Pro Ann

„Přijde oheň, který zná tvé jméno.“

MĚSTO MRTVÝCH

DVACET LET PŘED OBLASTÍ X

001: BIOLOGOVÉ

Kdysi, zněl příběh, pobývali na Zapomenutém pobřeží biologové, a to v takovém počtu, že když prošli, otřásala se za nimi zem. Zapálení muži a ženy, kteří se bez varování dobyvačně rozkročili nad terénem, kam je vyslala vláda, a byli financovaní penězi v podobě zakopaných zlatých prutů, které se na rozdíl od peněz uložených v bance nemohly rozpadnout ani ztratit na hodnotě. A proto, tvrdili konspirační teoretici ve Vesnickém baru, dorazili biologové tak shrbení a obtěžkaní takovou vahou. Neměli batohy plné zásob a jídla, ale zlata.

Že se biologové podle přání síly nebo sil, které je na Zapomenuté pobřeží vyslaly, neměli nechat ovládat směnným obchodem, ale měli zůstat izolovaní, nespoutaní sousedskou vzájemností, která držela Zapomenuté pobřeží pohromadě tak dlouho.

Že biologové byli do věci *zapletení*, že si svou roli uvědomovali, což podle názoru Starouše Jima bylo podstatné. Museli do ní být zapletení, jinak by už totiž osazenstvo Vesnického baru nemohlo ten příběh vyprávět. Kdyby totiž zapletení nebyli, vyprávění příběhu by v určitou chvíli vedlo k tomu, že se příběh ohlédne a vypravěče zatratí.

V začátcích bádání biologové s nasazenými žlutými rukavicemi provedli řadu rituálů, postupně stále tajemnějších. S puntičkářskou precizností trhali na bahnitých mělčinách drny místních travin, pinzetami ukládali útržky do zkumavek. Do kovových krabiček strkali kousky kůry se skvrnami lišejníků. Velké i malé skleněné nádoby jim umožnily odebrat vzorky zvláštních vodních živočichů jako raků a žábronošů.

V noci spali ve spacácích, které zrodil kosmický věk, a chvílemi vypadali jako předvoj mimozemské invaze: tetelivé stříbrné kokony na pozadí tmavě zelených zalesněných ostrůvků, zlaté záplavy rákosí a neurčitě šedo-hnědého říčního bahna posetého dírkami krabů houslistů.

Rozhodnutí provést předběžný průzkum a pak, později, rozbít tábor dál od pobřeží, přijal kdosi na vyšších místech. Kdosi v dálce, podle koho by stálý tábor na pláži „působil vychloubačně", jak si jeden biolog zapsal do deníku.

(Do dochovaného deníku se dali brouci a plíseň a získal vzhled muzejního exponátu, daný pronikavými odstíny zelené a stopami vody, které se spíše podobaly záznamům o střídání přílivu a odlivu. Starouš Jim, zatímco četl vybledlé tužkou psané záznamy, po té falešné linii pobřeží nejednou přejel rukou, pak ale téměř bájivě pomyslel na kontaminaci a založil deník zpátky.)

Proč biology kdosi poslal, na to nikdo z místních nikdy nedostal přímou odpověď. Alespoň tolik Starouš Jim ze záznamů věděl, existoval totiž rozkaz, podle kterého se „těmhle lidem" přímá odpověď dát nesměla. Možná ale nesešlo ani na tom, většina místních totiž odjakživa viděla státní instituce jako nájezdnickou hydru. „Ohýbavá" odpověď, jak ji jeden z nich označil, jen potvrzovala dávné podezření, touhu, která v nich klíčila odnepaměti: mít pokoj, v pokoji se oddávat jakémukoli rozkladu a rozpadu nebo – ano – poklidu, o který v oněch divokých a krásných končinách stáli.

Chlapáček Slim, místní dvacetiletý vychrtlík, o kterém se při zběžném pohledu zdálo, že se v té době honosil zářnou kariérou v krádežích poklic od kol a lovu jelenů mimo sezónu, v záznamech prohlašoval o biolozích ledacos. Tak například tvrdil, že jednoho viděl, jak „vyskočil do vzduchu a chytil vážku do zubů", přičemž křepký biolog provedl tento kousek s takovou finesou, že vyplivl nezraněný hmyz do sklenice, ve které se chvěl jako zmatený rozmazaný smaragd a netušil, co se vlastně stalo.

Už tehdy, téměř od začátku, se biologové v očích místních měnili z čehosi lidského v cosi prazvláštního. Někdo z místních třeba šel na

Zapomenutém pobřeží po zarostlé cestičce, zahlédl koutkem oka biologa a nevěděl, co to přesně spatřil.

Nic z toho, k čemu došlo dál, s názory místních v základu nehnulo, pokud byl Starouš Jim schopný říct.

002: KAVALERIE

Kromě vybavení a zásob si biologové přinesli na Zapomenuté pobřeží taky určité břemeno a ještě před založením základního tábora se je s úlevou připravili vypustit do močálů.

Z toho, jak o přesunu svých neskladných svěřenců na místo vypuštění hovořili, bylo znát, že jim břemeno někdo uložil. Že jsou v tomto konkrétním ohledu spříznění s místními, protože navzdory připojeným dokumentům, navzdory vůčihlednému renomé, jemuž se univerzitní sponzoři břemene těšili, jim nebylo známo, jak k onomu uložení vlastně došlo.

„Nemohli jsme se dočkat, až budeme mít volné ruce a pustíme se do svých přehledových výzkumů," zapsala si Vedoucí 1, zatímco Vedoucí 2 si poznamenala, že „megafauna vždycky zaujme časopisy, ale já bych radši pozorovala bublinkové pevnosti raků na bahniscích, protože toho o jejich počínání víme tak málo".

V průběhu prvního týdne po příchodu na Zapomenuté pobřeží totiž biologové vypustili do místních ekosystémů aligátory, které si přivezli z končin ležících sto padesát kilometrů jižněji. Místní o tomto plánu povětšinou neměli ponětí ještě několik dalších týdnů, Staroušovi Jimovi nebylo jasné proč. Když se o něm dozvěděli, vysloužilo to expedici návštěvu okresního šerifa, který se od udělení pokuty, nebo dokonce varování, nechal odradit jedině předložením početných povolení od federální vlády. Nebo, slovy Chlapáčka Slima: „Naježili lejstra, panstvo. Biologové kvůli těm aligátorům naježili lejstra."

Místní ale měli proti experimentu i obecnější, praktičtější výhradu, než že se jim o něm neřeklo.

„Jako by tu už deset tisíc aligátorů nebylo i bez toho," pronesl nevěřícně Chlapáčkův kamarád Opilý koráb, když věc konečně vyšla najevo. „Jako by tu už aligátorů nebylo sto milionů. I bez toho."

„Opilý koráb" byla přezdívka, kterou Chlapáček ve Vesnickém baru pokřtil tamního rezidentního alkoholika-básníka – literáta, který ovšem nepohrdl trochou toho nočního pytlačení s baterkou, a především pistolí. (Starouš Jim už měl načtenou Chlapáčkovu složku a narážka na obskurního francouzského básníka ho nepřekvapila. Prvnímu dojmu navzdory býval Chlapáček dobrý student a na vysoké se hodně věnoval anglickému jazyku a literatuře, ale pak studium pro nedostatek peněz opustil.)

Pokud biologové věděli, čtveřice velkých patnáctiletých aligátorů byla pochytaná v divočině. Ale po krajích stránek, kde často vzkvétala zase jiná pravda, se Starouš Jim ve složkách dočetl zkratkovité údaje určující původ zvířat jinak. Tři se shodou náhod podařilo získat z kočovných zvěřinců a čtvrté – největší samice, „kódové označení Šmak" – pocházelo z jakéhosi dřívějšího experimentu Centrály. Údajný univerzitní sponzor neexistoval.

Na místě vypuštění aligátoři nejprve pod vlivem anestetik dostali nastavitelný měkký postroj, který podle příslibu v poznámkách k experimentu „měl potřebnou pružnost, aby nesklouzl ani plaza neohrozil". Uchycený k němu byl tenký, ale silný pogumovaný drát vedoucí k radiopřijímači zasazenému do rotoru, který zas byl uchycený k plováku. Po vybití baterie se vysílač v plováku měl z rotoru napájet díky pohybu plaza ve vodě a příležitostně díky větru, to když zvíře vyleze na pevninu.

Zkouška inovativního vybavení v terénním provozu patřila mezi vytyčené cíle, prvořadým záměrem však bylo čistě zjištění, zda se aligátoři mokřinami a propojenými vodními cestami vrátí na svá dřívější místa. Jak vlastně těla rozumějí krajině? Jak vzkvétá nebo chřadne mysl, která dosud zůstává naladěná na vzdálenou frekvenci?

„Jinými slovy: dalo by se při nasazení těchto plazů do oblastí s podstavem očekávat, že tam zůstanou?“ Otázku položila Vedoucí 1 a parafrázovala zadání uložené jim zvenčí, rovněž jako „zástěrka“ svého druhu. „Jak je takové zvíře věrné teritoriu? Jaké stresory by v novém prostředí mohly věrnost teritoriu podnítit? Musely by se nad rámec dejme tomu ‚normálních‘ adaptací objevit dejme tomu ‚kulturní mutace‘?“

Starouš Jim v tom viděl náznak duševního života, který se mu vůbec nechtěl líbit, ale Centrála po kraji přepisu načmárala jen tolik, že si Vedoucí 1 a 2 během výcviku vytvořily „úzké pouto“.

To přece nemohl být relevantní údaj?

Navzdory událostem, které následovaly, bylo ve vesnici později možné setkat se s označením čtveřice aligátorů za Kavalerii. Ve sveřepé a neutuchající obrazotvornosti Zapomenutého pobřeží zůstávala Kavalerie trvalá a věčná, stále v ní rejdila močály a bažinami. Stále žila i jinde než ve vzpomínkách, hýčkaná, a přece obávaná, takže se „Kavalerii“ v pozdějších letech připisoval lecjaký nevysvětlený „incident“, možná pro klid duše.

V den vypuštění aligátorů se biologové shromáždili na vyvýšeném valu na kraji jezera, které směrem k pevnině napájelo bažinu a směrem k moři močál, na kraji pomezního území se sladkou vodou brakického rázu – ani ryba, ani rak.

Bylo jasno a větrno, zářivě modrou oblohou se míhaly tři vlaštovky. Sedativy omámení plazi obdrželi postroj a nacházeli se ve schránách připomínajících ohromné, podlouhlé chladicí boxy s odnímatelnými víky z pletiva a shrnovacími dveřmi vepředu. V oficiálním deníku výpravy nic nenasvědčovalo, že při vypuštění došlo k chybám nebo přešlapům, Vedoucí 2 si však později zapsala do deníku, že „ta chvíle působila nejistě, napjatě, významněji než samotný důvod vypuštění“.

Vedoucí 1 a 2 zřejmě v kontextu své ostatní práce nepokládaly vypuštění za dost důležité, aby z něj vznikl videozáznam. Medik týmu neurčitě mluvil o „pár fotkách“, které se v archivech Centrály nenacházely. Ale na tom nesešlo, někdo totiž na místě tajně ukryl kameru se zrnitým obrazem,

a co bylo ještě podstatnější, deníky biologů podle všeho umožňovaly přesnou rekonstrukci událostí.

Procedura proběhla hladce pouze v případě aligátora, který se kdysi jmenoval Šmak, ale protože Vedoucí 2 nedala jinak, začalo se o něm mluvit jako o Tyrance. Postroj nepředstavoval žádnou překážku. Tyranka v celé své třímetrové kráse doklusala-doklouzala k vodě a téměř okamžitě zmizela, jako by voda představovala nejen blaženou svobodu, ale portál.

Následovala Ohnivá bouře, přičemž proběhly určité nedostatky v načasování mezi konečným uchycením postroje a otevřením dveřního mechanismu pomocí „dekonstruovaného drátěného ramínka" – pokud Starouš Jim mohl říct, oba kroky typu „nejprve 1, pak 2" proběhly v přesně tutéž chvíli, takže navzdory úspěchu hrozila katastrofa – a zmizením aligátora ve vodě, jež se odehrálo tak bezprostředně vzápětí, že Starouš Jim nezazlíval biologům jejich úlevu.

Mohl jim někdo vyčítat, že ignorovali alternativní vesmír, ve kterém se jim Ohnivá bouře vymanila a masakrovala těla, až na bahnité břehy tryskala krev a rozlévala se po nich ve vlnách? Ne že by se věc bez krve obešla: „menší škrábance, ošetřeno na místě," citovala oficiální zpráva Medika.

Zároveň si Starouš Jim v Medikových zápisnících povšiml načmárané poznámky na okraji, podle které „byla přijata veškerá možná opatření, ale nedalo se nic dělat". Použitý inkoust neodpovídal barvou zbytku stránky, takže byl naškrábaný text možná mnohem pozdějšího data a Medik v panice během oné budoucí katastrofy… omylem začal psát na špatnou stránku.

S Brundibarbarem a Seržantem Houpačkou už to tak dobře nedopadlo. Prvně jmenovaný se ze sotva uzpůsobeného chladicího boxu odmítl hnout a druhý jmenovaný se navzdory všem slibům zamotal do postroje, takže ho nezbylo než zpacifikovat tišidly a pak odpoledne připravit znovu, přičemž mezitím už většina expedice „popila".

Ale co to mělo znamenat? Popila čeho? Snižoval jejich připravenost ještě další faktor?